

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו**פטר 25850-11-16 וולפוביץ נ' כנס נכסים רשמי תל אביב**

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

מספר בקשה: 1

לפני כבוד השופט עודד מאור**בעניין: פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ס-1980****ובעניין: איגור וולפוביץ - החייב**

נגד

ובעניין: הכנס הרשמי – מחוז תל אביב

חקיקה שאוזכרה:

[פקודת פשיטת הרגל \[נוסח חדש\], תש"ס-1980](#): סע' 22א, 128[חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967](#): סע' 74(ג)

מיני-רציו:

* בית המשפט נעתר לבקשת החייב והורה על מתן צו ארעי לעיכוב הליכי מאסר החייב בגין חוב מזונות עבר, וזאת עד לשמיעת עמדת הכנס הרשמי לבקשתו של החייב למתן צו כינוס נכסים שהוגשה לתיק.

* פשיטת רגל – כינוס נכסים – עיכוב הליכים

החייב הגיש בקשה למתן עיכוב הליכים בהתאם להוראות סעיף 22א לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], ותוך כך להורות על שחרורו של החייב ממאסר בגין חוב מזונות שיצא מלפני רשם ההוצאה לפועל.

בית המשפט קיבל את הבקשה וקבע כלהלן:

מאסר חייב בגין אי תשלום חובות הוא אמצעי אכיפה קיצוני, אותו יש להפעיל בזהירות, ורק בכלות כל הקיצין, עת עסקינן בשלילת חירותו של אדם לצורך גביית חובות כספים. אולם מנגד, שאלת חירותו האישית של החייב במזונות תיסוג אל מול החובה לספק את הצרכים ההכרחיים בלעדיהם אין לזכאים למזונות יכולת להתקיים.

כשנכנס חייב בשערי פשיטת הרגל, ואחר שניתן צו כינוס בעניינו – מעוכבים כל ההליכים כנגדו, לרבות הליכי גביית חוב העבר בגין המזונות, וביחס לחוב המזונות השוטף, מכאן ואילך – הרי קמה סמכות לבית המשפט להורות על הקצבת המזונות לזכאי בהתאם להוראות סעיף 128 לפקודת פשיטת הרגל, כאשר הוראת הסעיף מאפשרת לבית המשפט ליתן פתרון זמני, המאפשר איזון בין זכאותם של ילדי החייב למזונות לבין זכויותיהם של הנושים האחרים, אשר הנאמן פועל בשמם, כאשר ההגנה על יתרת המזונות

במתן דין קדימה לסכומים אלו, ואף בהוראה הייחודית המונעת, ככלל, את תחולת ההפטר על חוב המזונות.

כאשר עומד חייב, שפתח תיק פשיטת רגל, טרם ניתנה עמדת הכונס הרשמי בעניינו, אולם הוא נתון כבר במאסר בפועל, נשאלת השאלה האם ליתן צו זמני לעיכוב ההליכים כנגדו, ולהורות על שחרורו ממאסר. התשובה, בנסיבות אלה, תהא חיובית, שהרי אי העתרות למתן הצו משמעה הפיכת הליך המאסר להליך ענישתי בגין אי תשלום חוב המזונות, ולא להליך כפייתי.

החלטה

1. מונחת לפני בית משפט זה בקשה למתן עיכוב הליכים בהתאם להוראות [סעיף 22א לפקודת פשיטת הרגל](#) [נוסח חדש], תש"ס – 1980 (להלן: "פקודת פשיטת הרגל"), ותוך כך להורות על שחרורו של החייב ממאסר בגין חוב מזונות שיצא מלפני רשם ההוצאה לפועל.

2. עיקרי הדברים הצריכים לדיון הם אלה:
החייב הגיש ביום 10.11.16 לבית משפט זה בקשה לכינוס נכסים ולהכריז עליו כפושט-רגל;

בד בבד הגיש בקשה לשחרורו ממאסר מזונות אותו הוא מרצה בימים אלו ממש, תוך שהוא מצוין כי פנה בבקשה מתאימה לרשם ההוצאה לפועל, אולם החלטה לעניין זה לא ניתנה על ידי רשם ההוצאה לפועל ומשכך עתר כי הוראה מתאימה תצא מלפני בית משפט זה.

השופטת התורנית בבית משפט זה ציינה בהחלטתה מיום 11.11.16 כי "בית משפט זה אינו משמש תחליף לרשם ההוצאה לפועל שמטעמים כלשהם טרם נתן החלטה. אפשר לפנות לרשם תורן למתן החלטה".

וכך החייב פנה בבקשה לרשם ההוצאה לפועל למתן החלטה, וביום 13.11.16 דחתה רשמת ההוצאה לפועל הנכבדה את הבקשה וציינה כי החייב יוכל לפנות לבית משפט זה "בהתאם לסמכותו בסעיף 22א' לפקודת פשיטת הרגל".

3. והנה החייב מגיש ביום 14.11.16 בקשה נוספת לבית משפט זה, במסגרת תיק פשיטת הרגל, לעיכוב ההליכים ולשחרורו ממאסר המזונות בו הוא נתון כל אותה עת;

בהחלטתי מאותו יום תהיתי מדוע בחרה רשמת ההוצאה לפועל הנכבדה להחזיר את החייב שוב לבית המשפט, בניגוד להוראה שיצאה מלפני השופטת התורנית כאמור לעיל, ועל אף האמור בפסיקת בית המשפט המחוזי בתיק [פ"ר 6595-10-16 יעקב כהן נ' הכונס הרשמי](#) (ניתן ביום 9.10.16, פורסם באתרים משפטיים [פורסם בנבו]) (להלן: "ההחלטה בעניין יעקב כהן"), שם נקבע כי הסמכות ליתן עיכוב הליכי הוצאה לפועל בתקופת הביניים – היינו מיום הגשת הבקשה למתן צו כינוס עד למועד מתן הצו בפועל, היא לרשמי ההוצאה לפועל, וציינתי שאין בכוונתי להעביר את החייב חזרה ללשכת ההוצאה לפועל, וביקשתי שהחלטת רשמת ההוצאה לפועל לעניין מאסר חוב המזונות תועבר לעיוני.

4. ואכן החלטת הרשמת הועברה היום, במסגרתה למדתי כי ביום 15.9.16 הורתה רשמת ההוצאה לפועל, בין היתר, כך: "בקשת הזוכה להוצאת פק' מאסר עת החייב אינו פורע את יתרת החוב בתיק המועדכנת על סך 27,781 ₪. בתיק מתעדכנת קרן חוב שוטפת על סך 2400 ₪, המטצרפת לקרן החוב בתיק. בנסיבות אלה אני מורה לאסור את החייב ... לתקופה של 15 ימים בגין אי תשלום סכום של 10000 ₪" (להלן: "ההחלטה המורה על מאסר").

דיון והכרעה

5. עניינה של החלטה זו הוא מתן עיכוב הליכים זמני, אולם סברתי שיהיה נכון – בנסיבות תיק זה - לחזור על מושכלות יסוד לעניין פקודת מאסר בגין חוב מזונות: מאסר חייב בגין אי תשלום חובות הוא אמצעי אכיפה קיצוני, אותו יש להפעיל בזהירות, ורק בכלות כל הקיצין, עת עסקינן בשלילת חירותו של אדם לצורך גביית חובות כספים (די שנפנה לעניין זה [לבג"ץ 5304/92 פרח 1992 סיוע לנפגעי חוקים נ' שר המשפטים, פ"ד מז\(4\) 715](#)).

6. אולם מנגד, וזאת אין לשכוח, תיסוג שאלת חירותו האישית של החייב במזונות אל מול החובה לספק את הצרכים ההכרחיים בלעדיהם אין לזכאים למזונות יכולת להתקיים.

הרי לעניין גביית חוב מזונות, ראה המחוקק ליתן למעמד בכורה לצרכי הזכאים למזונות: "... המחוקק לעניין המזונות ראה לנכון, על מנת להגן על הילדים

וגם על האישה, וכדי לספק להם את צורכיהם ההכרחיים שבלעדיהם אין הם יכולים להתקיים, לקבוע דרך אחרת לגביית כספים הנובעים מחוב האב לתשלום מזונותיהם והסמיך את ראש ההוצל"פ (סעיף 74) לתת צו מאסר נגד חייב בשל אי-תשלום חוב הנובע ממזונות המגיעים מהחייב לבן זוג, לילדו הקטין או הנכה או להורה שלו"

(בר"ע (מחוזי חיפה) 3269/96 טקאטש נ' טקאטש (ניתן ביום 25.5.98, פורסם באתרים משפטיים)פורסם בנבו).

7. מטרת הליך המאסר בגביית חובות היא כפייה, ואיננה ענישה; הליך המאסר יינקט אך בהעדר דרך חלופית חמורה פחות.

רשם ההוצאה לפועל יכול, כאמור, להורות על מאסר שלו חייב – לתקופה של עד 21 ימים "אלא אם ייפרע החוב או תינתן החלטה אחרת על ידי רשם ההוצאה לפועל" (ראו סעיף 74(ג) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז – 1967).

עוד מורה חוק ההוצאה לפועל כי חייב שנאסר יובא לפני רשם ההוצאה לפועל, שרשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לבטל את צו המאסר או לקצר את תקופת המאסר, בתנאים שייראו לו, "ולתת כל החלטה אחרת שתיראה לו בנסיבות העניין" (ראו סעיף 74(ג) לחוק ההוצאה לפועל).

משמעות הדבר היא, כי לרשם ההוצאה לפועל יש שיקול הדעת האם לבטל את הצו, לקצר את תקופת המאסר או לתת כל הוראה אחרת שתיראה לו בנסיבות העניין.

זו ההוראה המפורשת שבחוק ביחס לסמכות רשם ההוצאה לפועל, המאפשרת לו, בנסיבות העניין – לאחר ששמע את החייב – להחליט אחרת – וזאת על אף שניתן פסק דין על ידי ערכאה שיפוטית מוסמכת – ועל אף עליונות המזונות, להורות על ביטול פקודת המאסר, או כל החלטה מתאימה אחרת – בנסיבות העניין.

8. רשם ההוצאה לפועל חייב לשקול בטרם מתן החלטתו ולבחון אם אין המדובר באמצעי ענישת, ולא כפייתי.

9. ומה בענייננו :

ראשית, בהחלטה המורה על מאסר נאמר כי החייב ייאסר לתקופה של 15 ימים בגין אי תשלום של 10,000 ₪.

אציין במאמר מוסגר שראוי היה לכתוב כי החייב ייאסר לפרק זמן של 15 ימים (כפי המקרה שלפנינו) אלא אם יפרע החייב את הסכום בסך של 10,000 ₪ (כבענייננו), וזאת על מנת לענות על דרישות החוק.

שנית – משהוצגו לרשמת ההוצאה לפועל מסמכים מהם עולה שהוא אכן פנה לבית המשפט בהליכי פשיטת רגל, הרי בכך אתה למד כי לפחות לכאורה לחייב קושי כלכלי בגינו הוא נאלץ לפנות להליכים אלו. יש להביא עניין זה במסגרת השיקולים, ונדמה שהיה עליה להורות על עיכוב ההליכים או למצער הליכי המאסר בהתאם לאמור להחלטה בעניין יעקב כהן.

10. זאת לא נעשה, ולכן עלינו לבחון את השאלה האם ליתן לחייב צו זמני לעיכוב ההליכים נגדו:

כשנכנס חייב בשערי פשיטת הרגל, ואחר שניתן צו כינוס בעניינו – מעוכבים כל ההליכים כנגדו, לרבות הליכי גביית חוב העבר בגין המזונות, וביחס לחוב המזונות השוטף, מכאן ואילך – הרי קמה סמכות לבית המשפט להורות על הקצבת המזונות לזכאי בהתאם להוראות [סעיף 128 לפקודת פשיטת הרגל](#), כאשר הוראת הסעיף מאפשרת לבית המשפט ליתן פתרון זמני, המאפשר איזון בין זכאותם של ילדי החייב למזונות לבין זכויותיהם של הנושים האחרים, אשר הנאמן פועל בשמם, כאשר ההגנה על יתרת המזונות במתן דין קדימה לסכומים אלו, ואף בהוראה הייחודית המונעת, ככלל, את תחולת ההפטר על חוב המזונות.

נכון, ככלל אין צו ההפטר יחול על חיובי המזונות, וזאת בהעדר הוראה אחרת, אולם כל עוד החייב במסגרת פשיטת הרגל, הרי הליך גביית מזונות העבר – מעוכב.

11. והנה – כאשר עומד לפנינו חייב, שפתח תיק פשיטת רגל, טרם ניתנה עמדת הכונס הרשמי בעניינו, אולם הוא נתון כבר במאסר בפועל, נשאלת השאלה האם ליתן צו זמני לעיכוב ההליכים כנגדו, ולהורות על שחרורו ממאסר.

התשובה, בנסיבות אלה, תהא חיובית, שהרי אי העתרות למתן הצו משמעה הפיכת הליך המאסר להליך **ענישתי** בגין אי תשלום חוב המזונות, ולא להליך **כפייתי**.

12. הוראות סעיף [22 א](#) [לפקודת פשיטת הרגל](#) קובעות כי ניתן ליתן בנסיבות אלה צו זמני על עיכוב ההליכים, לאחר שמיעת הכונס הרשמי ומנימוקים שיירשמו ולתקופה לא תעלה על 45 ימים.

13. בנסיבות אלה, אני מורה על מתן צו [ארעי לעיכוב הליכי מאסר החייב](#) בגין חוב מזונות עבר, וזאת עד לשמיעת עמדת הכונס הרשמי לבקשתו של החייב למתן צו כינוס נכסים שהוגשה לתיק זה, שתוגש תוך 30 ימים.
פועל יוצא של החלטה זו, הוא שחרור החייב ממאסר.

ניתנה היום, י"ד חשוון תשע"ז, 15 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

עודד מאור 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)